

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1096472/6

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אלי ביטון)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד אהרון טירר)

הנדון: סמכות - בית הדין מוסמך לזמן את הורי הבעל כדי לבחון את שורש סירובו לגרש

החלטה

בפנינו בקשת הבעל לביטול החלטת בית הדין לזימון הוריו לדיון.

נזכיר, בהחלטת בית הדין מיום כ"ג בחשוון תשע"ח (12.11.17) נאמר בין השאר:

ובכן, על פי המתואר, הצדדים, או אחד מהם, היו אצל כמה מטפלים, ובית הדין מעוניין לבחון באמצעות המטפלים הנ"ל מהו המצב הזוגי או האישי שבין הצדדים או אצל אחד מהם, ומה הרקע להחרפת המצב ביניהם.

הצד המעוניין ימציא את פרטי המטפלים הנ"ל בתוך 10 ימים, ובית הדין ישקול זימנם לעדות.

בנוסף, לדיון הנ"ל יוזמנו אף הורי הבעל, בניסיון לבחון איתם את מניעי הבעל לאי מתן גט, ובמידת האפשר, להפעיל את השפעתם עליו.

הבעל ימציא לבית הדין את פרטי הוריו, כולל כתובתם, בתוך 5 ימים.

כך שבמסגרת מה שכונה על ידי בית הדין "לבחון מהו המצב הזוגי או האישי שבין הצדדים או אצל אחד מהם, ומה הרקע להחרפת המצב ביניהם", וכדי "לבחון איתם (=עם הורי בעל) את מניעי הבעל לאי מתן גט, ובמידת האפשר, להפעיל את השפעתם עליו", זומנו הורי הבעל (ומטפלי הצדדים) לדיון הבא שנקבע.

עתה מבקש הבעל לבטל את ההחלטה באשר לזימון הוריו לדיון, וטוען בבקשתו שהגיש באמצעות בא כוחו כי "לבעל הזכות הפרטיות ולכבוד מתוקף חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. הדיון מתנהל בדלתיים סגורות, והוריו אינם צד לתיק או לסכסוך בין הצדדים, והבעל מסרב בכל תוקף לערב את הוריו בכל פרטי הסכסוך. מדובר בניסיון ללחוץ על הבעל לתת גט וכו'".

ובכן, לאחר העיון, בית הדין אינו נעתר למבוקש לביטול ההחלטה הנ"ל, ונבאר.

נזכיר, בהחלטת בית הדין מיום ט"ז בחשוון תשע"ח (5.11.17) נאמר:

בהמשך להחלטת בית הדין מיום י"ג בחשוון תשע"ח (2.11.17), ייקבע מועד דיון נוסף בפני הרכב מלא ליום ראשון הבא כ"ג בחשוון תשע"ח (12.11.17) בשעה 9.30 בבוקר, בנוכחות הבעל בלבד, כדי להבהיר לו את מצוקת אשתו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המבקשת להתגרש, וכדי לנסות לשכנעו לתת לה את הגט לאור החלטות בית הדין המורות על גירושין ולאור סירובו עד היום לגרש את אשתו.

כאמור בהחלטה הנ"ל, האשה פטורה מלהופיע לדיון הנ"ל.

למעשה נאמר לא אחת כי בית הדין משוכנע שהשלוש לא ישוב לבית זה, וראו לדוגמא האמור בהחלטת בית הדין מיום י"ג בתשרי תשע"ח (3.10.17):

בתיק זה לא ישוב השלוש לצערנו, ובית הדין משוכנע בכך, ואמר את דברו לא אחת, כולל בהחלטה המורה על גירושין, מיום י' בתמוז תשע"ז (4.7.17) (אף הבקשה לצו הגנה והאמור במסגרת ההחלטה הנ"ל לצו הגנה מוכיחים את האמור), וחבל שהבעל מושך את ההליך ללא תכלית.

וראו אף המתואר באריכות בהחלטת בית הדין מיום י"ג בחשוון תשע"ח (2.11.17), שם הוצגו המקרים בהם הבעל סירב לגרש במועד שנקבע לסידור גט, ולקראת סיומה של החלטת בית הדין הנ"ל אף נאמר:

כך שהיה ברור כבר אז שרק המחלוקת הרכושית, היא המפרידה בין היותם נשואים להיותם גרושים.

לאור כל האמור, לבית הדין ברור כי שני הצדדים מבינים כי הם לקראת גירושין, ובית הדין ימשיך לצעוד לקראת גירושין בין הצדדים.

כך שעולה מהמתואר לעיל, כי חרף העובדה שבית הדין משוכנע שהשלוש לא ישוב לבית זה וחרף העובדה כי לעמדת בית הדין המחלוקת הרכושית, היא המפרידה בין היותם נשואים להיותם גרושים, הבעל עדיין מסרב לגרש את אשתו, ועל בית הדין מוטלת החובה לקבל את התמונה הרחבה בתיק ולזהות את מקור בעיית הסרבנות שאצל הבעל. לשם כך זומנו הוריו של הבעל הדיון.

באשר לפן המשפטי הנטען על ידי הבעל באמצעות בא כוחו, כי בית הדין נעדר סמכות לזמן את הורי הבעל לדיון, כמתואר לעיל, בית הדין אינו מוצא הצדקה משפטית לטענה זו.

ראשית, טענה זו מתמיהה, לאור האמור בתקנה פ"ג לתקנות הדיון:

בית-הדין רשאי, לפי שיקול דעתו, להזמין כל אדם או לדרוש המצאת מסמכים והוכחות, אם ראה צורך בכך.

כך שלבית הדין סמכות לזמן כל אדם לדיון, אם סבור שיש תועלת בזימונו לשם ניהול וקידום התיק.

בנוסף, אין בסיס משפטי לטענות הבעל, בעיקר לאור האמור בהחלטת בג"ץ בתיק 7828/15 ובפיסקה 6 להחלטת בג"ץ בתיק 5185/13.

וראו האמור בהחלטת בג"ץ 7828/15 באשר לזימון צדדי ג' כדי לסייע במתן הגט:

לפנינו עתירה שעניינה בהשגות העותר על החלטת בית הדין הרבני הגדול לזמן אישים בכירים מהאקדמיה, שהעותר עשוי לדבריו להיות עימם בקשרים אישיים ומקצועיים, לדיון בעניין סירובו ליתן גט לאשתו, היא המשיבה 8 (להלן: האישה). ייאמר כבר כעת כי דין העתירה להידחות על הסף, בהיעדר עילה להגשתה.

[...]

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

על רקע זה, ובטרם יכריע בערעור שלפניו, החליט בית הדין הרבני הגדול לזמן את האישים כאמור, תוך שצייץ כי:

”בית הדין מלא תקוה שפעולה זו תועיל לסיים פרשה קשה זו המאמללת את שני בני הזוג ללא כל תועלת.”

לדעת העותר, החלטת בית הדין הרבני הגדול ניתנה שלא בסמכות, ובנסיבות שלטענתו מצדיקות את התערבות בית משפט זה בשל פגיעה בזכויות יסוד שלו. ואולם, תקנה פ”ג לתקנות הדיון בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ”ג, מורה כי:

”בית-הדין רשאי, לפי שיקול דעתו, להזמין כל אדם... אם ראה צורך בכך.”

למקרא ההחלטה נושא העתירה, ברי כי בית הדין הרבני הגדול מצא צורך בזימון האישים שפירט (חמישה במספר) בניסיון להביא לסיום הפרשה. לנוכח הוראת התקנה האמורה, ובשים לב לכך שמדובר בהחלטת ביניים, לא מצאנו כי יש עילה להתערבותנו בהחלטה על פי אמות המידה שנקבעו בהלכה הפסוקה.

משכך, העתירה נדחית.

כך שאין כל מניעה משפטית לזמן אף את הורי הבעל דנן לדיון, בשל התקווה כי הם יסייעו לבית הדין ולתובעת לסיים את ההליך באופן ראוי.

על החלטתו זו חזר בית המשפט העליון אף בפסקה 6 בבג”ץ בתיק 5185/13, ובין השאר רשם שם כך:

6. פרשנות: מספר נימוקים של פרשנות מביאים לדחיית הטענה לחוסר סמכות.

[...]

איננו צריכים להרחיק עדותנו ואפנה לאמצעי בו כבר נקט בית הדין לגבי העותר ג’. בית הדין הזמין קולגות ואישים מהאקדמיה, על מנת שישפיעו על העותר ליתן גט לאשתו, צעד שללא ספק יש בו כדי לבייש את העותר ולפרסם את קלונו וגנותו בקרב סביבתו המקצועית. ואכן, ג’ עתר לבית משפט זה בטענה כי בית הדין חרג מסמכותו, אך העתירה נדחתה בפסק דין קצר, בהיעדר עילה להתערבות (בג”ץ 7828/15 פלוני נ’ בית הדין הרבני הגדול בירושלים (18.11.2015)). איני רואה הבדל מהותי בין צעד זה בו נקט בית הדין, לבין ההמלצות מושא דיונו.

ג. סעיף 1 לחוק השיפוט קובע כי לבית הדין סמכות לדון ב”ענייני נישואין וגירושין” וסעיף 3 קובע כי לבית הדין סמכות “בכל ענין הכרוך בתביעת גירושין”. פשוטו של מקרא כי הפעלת לחץ סביבתי-חברתי שנועד להביא לגירושין, קרובה ל”ענייני גירושין” ולמצער, כרוכה בהליכי הגירושין גם אם אינה בסמכותו הייחודית של בית הדין.

ובאשר לטענת בא כוח הבעל כי החלטה לזמן את הורי הבעל מנוגדת לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, נזכיר את האמור בהמשך החלטת בית המשפט העליון שם:

ה. פרשנות ברוח חוקי היסוד: עוד לפני חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הכירו בתי המשפט כי “מניעתה של עגינות אישה היא עקרון יסוד

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שהוא, על פי תפיסותינו, מבין הערכים הבסיסיים שלנו" (בג"ץ 852/86 אלוני נ' שר המשפטים, פ"ד מא(2) 1, 74 (1987)).

סרבנות גט מגלמת פגיעה בשלוש זכויות-בת הנגזרות מהזכות החוקתית לכבוד, וניתן לומר כי כאשר במסורבת גט עסקינן, המדובר בכבוד האשה וחירותה במובן המילולי של המילה.

כך שאין יסוד משפטי אף לטענה זו במסגרת נסיבות דנן.

לאור כל האמור, בקשת הבעל נדחית, ובית הדין עומד על החלטתו המצוטטת מעלה באשר לזימון הורי הבעל לדיון כדי לקבל את התמונה הרחבה בתיק ולזהות את מקור בעיית הסרבנות שאצל הבעל, וכן כדי לבחון אתם את מניעי הבעל לאי מתן גט, ובמידת האפשר, להפעיל את השפעתם עליו, כאמור לעיל.

משכך, הבעל ימציא לבית הדין את פרטי הוריו, כולל כתובתם, בהתאם למועד המוקצב לכך בהחלטה הנ"ל, ולא יאחר מכך.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ו במרחשון התשע"ח (15/11/2017).

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד